

УДК: 633.11«324»:631.526.3:631:559

Заїма О. А., кандидат с.-г. наук

Дергачов О. Л., кандидат с.-г. наук

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

e-mail: oleksii.zaïma@ukr.net

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Пшениця м'яка озима (*Triticum aestivum* L.) вважається найбільш поширеною зерновою культурою у світі (90–95%). Вона є одним із продуктів з найширшим ареалом вирощування та адаптаційною здатністю. Урожайність пшениці формується внаслідок реалізації генетичних особливостей сорту у взаємодії з ґрунтово-кліматичними умовами й технологією вирощування. Сорт – один із найдешевших і доступних способів підвищення урожайності. Без нього неможливо реалізувати в землеробстві досягнення науково-технічного прогресу. Реалізація генетичного потенціалу сорту на рівні 70–80% можлива за умови дотримання всіх передбачених агротехнологічних заходів.

Рівень урожайності залежить і змінюється залежно від попередника, позакореневого підживлення, рівня мінерального живлення і значною мірою впливу погодних умов року вирощування. Тому вивчення впливу попередників на рівень урожайності і хлібопекарську якість зерна пшениці озимої залишається важливим завданням.

В результаті досліджень проведених у 2022 р. відмічено значний вплив попередників на рівень урожайності 22 сортів та ліній пшениці м'якої озимої. Мінімальна середня врожайність сортів (5,11 т/га) була після попередника кукурудза, найбільша – сидерального пару (7,01 т/га), середня по досліді становила 5,90 т/га. Урожайність сортів у середньому по всіх попередниках була в межах від 5,12 т/га у лінії 'Еритроспер-

мум 60793' до 7,41 т/га в сорту 'МПП Відзнака'. Після попередника соя найбільшу урожайність мали сорти 'МПП Відзнака' – 8,71 т/га та 'МПП Ніка' – 8,04 т/га. Після сидерального пару рівень урожайності становив 5,76–9,73 т/га, кукурудзи – 4,46–6,57 т/га, соняшника 4,50–5,78 т/га, гірчиці – 4,76–6,59 т/га. Після сидерату і кукурудзи максимальну урожайність отримано у сорту 'МПП Відзнака', а після соняшника і гірчиці – у сорту 'МПП Ніка'. Урожайність майже всіх сортів перевищувала показники сорту стандарту 'Подольська', у якого вона становила 4,58–5,76 т/га.

Відмічено вагомий вплив попередників на показники якості зерна пшениці озимої. Так, маса 1000 зерен у сортів та ліній за різних попередників становила 26,5–46,5 г, найбільша у лінії 'Лютесценс 60403' після сидерату. Найбільшу масу зерна відмічено у сорту 'МПП Відзнака' після сидерального пару, загалом по всіх варіантах вона була на рівні 683–814 г/л. Вміст білка становив 8,4–17,1%, показник седиментації – 39–85 мл, більші показники отримано у лінії 'Лютесценс 37550' після попередника кукурудза на зелений корм. Вміст клейковини у варіантах досліді становив 12,6–39,7%, найбільші показники отримали у ліній 'Лютесценс 37550' і 'Лютесценс 60402' після попередника кукурудза. Більшу масу 1000 зерен та масу зерна відмічали після попередників сидеральний пар і соя, а решту вище згаданих показників – після кукурудзи.

UDC 633.11:631.529

Zaoui, L.^{1*}, Dr in Environmental SciencesBenselhoub, A.², Candidate of Agricultural SciencesFekrache, F.¹, Dr in Environmental Sciences¹Department of nature and life sciences, Faculty of Sciences,

Skikda University, Algeria

²Environmental Research Center (C.R.E), Annaba, Algeria

e-mails: benselhoub@yahoo.fr; lilia_zaoui@yahoo.fr

CHARACTERIZATION OF SURFACE WATER QUALITY OF EL KEBIR WADI WEST (BEN AZZOUZ, SIKKDA)

Wedi El Kebir West, which includes the complex of wetlands of Guerbes Sanhadja in the coastal Constantine center (Skikda region), is a site with significant water potential, where the vulnerability of surface water is linked to the industrial, agricultural and environmental context. Urban Algeria's rivers have become real dumping grounds, carrying all kinds of liquid and solid waste. This has resulted in a degradation of water quality. So-

cio-economic development and rapid urbanisation have had a negative impact on the quality of water resources, so surface water pollution continues to pose a serious problem for humans and their environment. However, uncontrolled domestic and industrial discharges, the intensive use of fertilisers in agriculture, as well as the haphazard exploitation of water resources, lead to chemical changes in water that can make it unfit for consumption.